

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 36C/23/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117216508
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Mazúrová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7117216508.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Alenou Mazúrovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX E., zastúpený JUDr. Slavomírom Dubjelom, advokátom, Žriedlová 3, 040 01 Košice, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 6.000 EUR, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Priznáva žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 13. 6. 2017 sa domáhal zaplata sumy 30.000 EUR titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pozostávajúcej z náhrady nemajetkovej ujmy.

2. Žalobu odôvodnil skutočnosťami, že v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 6T/38/2012 bol obžalovaný obžalobou zo dňa 19. 3. 2012 v bode 1. z trestného činu úverového podvodu formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2 k § 250a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, pre ktorý voči nemu nebolo nikdy vznesené žiadne obvinenie. Poukazujúc na § 234 ods. 2 Trestného poriadku dôvodil, že obžalobu možno podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Dodal, že na hlavnom pojednávaní v predmetnej trestnej veci dňa 15. 4. 2013 namietal, že prebieha trestné konanie v bode 1. obžaloby voči nemu aj za skutok, za ktorý nikdy nebolo voči nemu vznesené obvinenie. Uvedené namietal aj dňa 16. 4. 2014 na pojednávaní v trestnej veci. Napriek uvedenému Okresný súd Košice II konanie voči žalobcovi v spornej časti nezastavil, resp. vec nevrátil do prípravného konania a naďalej v trestnom konaní pokračoval. Na hlavnom pojednávaní dňa 22. 3. 2016 a aj dňa 31. 3. 2017 opakovaním poukázal na fakt, že bol obžalovaný v bode 1. nesprávnym úradným postupom, keďže je stíhaný obžalobou za skutok, pre ktorý mu nikdy nebolo vznesené obvinenie. Zdôraznil, že súčasne prokurátor v záverečnej reči uznal, že došlo v predmetnom trestnom konaní k procesnej chybe omylom podanej obžaloby. Okresný súd Košice II v odôvodnení rozsudku zo dňa 22. 3. 2016 v predmetnom trestnom konaní poznamenal, že obžaloba, ktorá bola podaná voči jeho osobe, je neprípustná. Požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR a súčasne aj Generálnu prokuratúru SR žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom stanoviskom zo dňa 15.12.2016 mu bolo žalovaným oznámené, že nie sú dané zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie jeho nárokov, že v predmetnom trestnom konaní došlo k administratívnej chybe, ktorú prokurátor objavil pred vynesením rozsudku súdom a súčasne, že obžalovanie žalobcu v bode 1.

obžaloby spolu s obvinenou F. G. v zmysle výpovedí svedkov bolo opodstatnené. S ohľadom na skutočnosť, že voči nemu bola podaná obžaloba aj za skutok, pre ktorý nikdy nebolo ani len vznesené obvinenie, mal za to, že postupom Okresnej prokuratúry Košice II došlo k nesprávnemu úradnému postupu a žalobca bol týmto nesprávnym úradným postupom dotknutý od 19.3.2012. Tento nesprávny úradný postup mal vplyv na kvalitu jeho života, či už v ohľade na pracovný, spoločenský ale aj rodinný život. Tento nesprávny postup spôsobil žalobcovi stres, traumy, zdravotné problémy, súčasne došlo k zníženiu dôstojnosti a dôveryhodnosti jeho osoby, viacerí ľudia na neho nazerali kvôli jeho trestnému stíhaniu ako na zločinca. Viacerí jeho priatelia a známi sa ho stránili, prestali sa s ním stykať, jeho deti boli v škole vystavované posmechu a utŕžili hanbu pri otázkach spolužiakov, kedy pôjde ich otec do basy. Viackrát menil aj zamestnanie, resp. pokúšal sa aj podnikáť vo viacerých smeroch, a keďže s podnikaním mal problém kvôli trestnému stíhaniu, mal stále obavy, aby v dôsledku zápisu v registri trestov neprišiel o živnosť. Dodal, že takéto pochybenie priznal aj žalovaný, keď v liste zo dňa 15. 12. 2016 sám uviedol, že k nesprávnemu úradnému postupu z jeho strany došlo, akurát namietal nepreukázanie nároku na náhradu škodu v tejto veci. Mal zato, že sú splnené všetky podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 EUR za každý aj začatý rok odo dňa podania obžaloby, t. j. od 19.3.2012 do 18.3.2017, spolu vo výške 30.000 EUR.

3. K žalobe sa vyjadril žalovaný písomným podaním zo dňa 30.10.2017, v ktorom uviedol, že pri písaní obžaloby došlo k administratívnej chybe, na ktorú prokurátor v záverečnej reči pred vynesením rozsudku súdu prvej inštancie reagoval tak, že navrhol, aby žalobca ako obžalovaný nebol uznaný vinným zo spáchania skutku uvedeného v bode 1. obžaloby, keďže došlo k omylu v podanej obžalobe. Následne v trestnej veci konajúci súd rozsudkom zo dňa 31.1.2017 k sp. zn. 6T/38/2012 - 588 vo vzťahu k skutku uvedeného v obžalobe v bode 1. uviedol, že obžaloba je neprípustná a v odôvodnení uviedol, že ako obžalovaný sa nemôže domáhať oslobodenia za skutok, z ktorého nebol obvinený ani obžalovaný. V tom čase predmetné trestné stíhanie voči žalobcovi právoplatne skončené nebolo. Zastal názor, že žalobcovi týmto konaním nebola spôsobená žiadna škoda a dodal, že žalobca v žalobe neuviedol príčinnú súvislosť medzi spomínaným omylom žalovaného a ním tvrdenou škodou, ktorá mu mala vzniknúť s náležitým akcentom na odlíšenie následku omylu prokuratúry v bode 1. obžaloby od toho, že v bode 2. obžaloby bol uznaný súdom prvej inštancie za vinného. Nárok uplatnený žalobou v celom rozsahu neuznal a navrhol súdu žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

4. Keďže žaloba bola podaná v čase, keď ešte trestné stíhanie voči žalobcovi ukončené nebolo, uznesením zo dňa 21.6.2018 sp. zn. 36C/23/2017- 84 bolo toto konanie prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 6T/38/2012.

5. V konaní nebolo sporné, že voči žalobcovi bola podaná Okresnou prokuratúrou Košice II podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku obžaloba zo dňa 19. 3. 2012, kde v bode 1. bolo konštatované, že F. G. v presne nezistenej dobe mesiaca júl 2005 ako konateľka spoločnosti H.E.E.S. spol. s r.o. na ul. F. H. I. XXX J. C. na základe požiadania obvineného A. B. (správne Mária – pozn. súdu) potvrdila nepravdivé potvrdenie zamestnávateľa o výške pracovného príjmu zamestnanca K. I., aj keď v uvedenej spoločnosti nepracovala a ktoré K. I. predložila k žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. 80000010174 dňa 1.8.2005 od spoločnosti Profireal Slovakia, spol. s r.o., na ul. Mliekarenskej č. 10 v Bratislave na sumu 120.006 SK, avšak k vyplateniu úveru nedošlo. Teda žalobca ako obvinený spoločným konaním naviedol iného a poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu úverového podvodu, najmä zadovážením prostriedkov a radou, čím mal spáchať trestný čin úverového podvodu formou spolupáchateľstva a účastníctva podľa § 9 ods. 2, § 10 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 k § 250a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 31.12.2005. Bolo tiež nesporné, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie uznesením zo dňa 10.9.2010 ČVS: ORP-1507/6 – OJP- KE -2009 za trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 250a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, že dňa 30.5.2005 v presne nezistenom čase na základe predošlého navedenia na spáchanie trestného činu obvineným A. B. a obvineným L. B. v pobočke Istrobanky a.s., v C. na ul. Mlynská č. 16 Jarmila Nunhartová ako dlžník podpísala s Istrobankou, a.s. zmluvu o hypotekárnom úvere č. 88831-3334110/4900 na sumu 1.720.000 Sk (57.093,54 EUR) a zmluvu o spotrebnom úvere č. 88284-1638110/4900 na sumu 580.000 Sk (19.252,47 EUR), na základe ktorých jej boli uvedené čiastky poskytnuté na úverový účet č. XXXXX-XXXXXXX/4900 a účet č. 88831-333410/4900, pričom následným preverovaním bolo zistené, že obvinená k žiadosti o uvedené úvery doložila nepravé potvrdenie o výške príjmu, ktoré jej zabezpečil obvinený A. B., čím takto svojím konaním uviedla Istrobanku, a.s. so sídlom Laurinská č. 1, Bratislava

do omylu v otázke splnenia podmienok pre poskytnutie úveru a získala pre seba prospech vo výške 2.300.000 Sk (76.346,01 EUR). O obžalobe bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T/38/2012 zo dňa 31.1.2017 a vo vzťahu k skutku v bode 1. obžaloby bolo súdom konštatované, že „...je nepochybné, že za tento skutok žalobca obvinený nebol, a keďže obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie a opačnú možnosť zákon ani nepripúšťa, neexistujú zákonné ustanovenia, na podklade ktorých by mohol súd v takom prípade rozhodnúť. Zastavenie trestného stíhania ani oslobodenie do úvahy neprichádza, a preto na návrh, aby bola vec vrátená prokurátorovi, nebolo možné prihliadať“. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 8To/67/2017 zo dňa 18.9.2017 zrušil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 31. 1. 2017 sp. zn. 6T/38/2012 a vrátil vec súdu na ďalšie konanie. Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že Okresný súd Košice II pochybil, keď autoritatívne nerozhodol o oslobodení žalobcu ako obžalovaného vo výroku rozsudku podľa § 285 písm. g) Trestného poriadku vo vzťahu ku skutku v bode 1. obžaloby. Následne Okresný súd Košice II v trestnej veci rozsudkom zo dňa 6. 9. 2018 sp. zn. 6T/38/2012 žalobcu ako obžalovaného podľa § 285 písm. g) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 1Pv/1274/2005 zo dňa 19. 3. 2012 pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin úverového podvodu formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2, § 250a ods. 1 Trestného zákona, t.j. zo skutku v bode 1. obžaloby. Zároveň však ho uznal vinným z návodu na trestný čin úverového podvodu podľa § 10 ods. 1 písm. g) k § 250a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Na odvolanie žalobcu ako obžalovaného bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/16/2019-695 zo dňa 7. 10. 2019 tak, že trestné stíhanie u žalobcu ako obžalovaného pre skutok, pre ktorý bol uznaný súdom prvej inštancie vinným zastavil, pretože trestné stíhanie je premlčané. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.10.2019. Je taktiež nesporné, že žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. žiadosťou zo dňa 10. 10. 2016, na ktorú reagoval žalovaný listom zo dňa 15.12.2016, v ktorom žiadosť vyhodnotil ako neopodstatnenú a ako nedôvodnú ju odmietol, majúc zato, že zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie uplatnených nárokov nie sú dané.

6. Žalobca dôvodil, že od podania žaloby došlo k rozvratu manželského spoluzitia s manželkou M., s ktorou už nezdiala spoločnú domácnosť, pričom dôvodom rozvratu bol najmä jeho zlý psychický stav ako následok nezákonného trestného stíhania. Dal do pozornosti súdu, že bol oslobodený spod obžaloby prokurátora, keďže prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby a zároveň uviedol, že celé trestné stíhanie aj vo zvyšných skutkoch bolo voči nemu zastavené z dôvodu jeho premlčania. Poukázal na závažné psychické problémy, ktoré mu vznikli práve v dôsledku jeho nezákonného trestného stíhania, bol opakovane viackrát hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni, čo preukazoval lekáskymi správami.

7. Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 30.6.2023 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

8. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

9. Podľa ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., (1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa č. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky. (3) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov

vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom. (4) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

10. Podľa ust. § 15 zákona č. 514/2003 Z.z., (1) Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. (2) Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

11. Podľa ust. § 16 zákona č. 514/2003 Z.z., (1) Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil. (2) Príslušný orgán neprihliada na žiadosť, ak žiadosť nemá náležitosti podľa odseku 1 a poškodený na výzvu príslušného orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky žiadosti; tým nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa za splnenia podmienok podľa tohto zákona uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde. (3) Ak žiadosť už bola prerokovaná, príslušný orgán túto skutočnosť oznámi žiadateľovi s odôvodnením, že žiadosť už bola prerokovaná a na opakovanú žiadosť príslušný orgán ďalej neprihliada. (4) Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. (5) Každý je povinný bezodplatne poskytnúť súčinnosť potrebnú pre predbežné prerokovanie návrhu príslušnému orgánu v lehote určenej príslušným orgánom.

12. Podľa ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., (1) Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadošťačením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. (3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. (4) Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

13. Bolo nesporné, že prokurátor podal obžalobu voči žalobcovi aj za skutok, pre ktorý voči nemu nebolo vznesené obvinenie. Žalobca bol spod obžaloby vo vzťahu k skutku v bode 1. t. j. vo vzťahu k skutku, pre ktorý mu nebolo vznesené obvinenie, avšak bola podaná obžaloba, spod obžaloby oslobodený rozsudkom v trestnom konaní zo dňa 6. 9. 2018 sp. zn. 6T/38/2012.

14. V zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. štát za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom zodpovedá objektívne, za súčasného splnenia troch podmienok, a to: - že poškodenému vznikla škoda, - príslušný orgán štátu sa dopustil nesprávneho úradného postupu a - škoda je v príčinnej súvislosti s týmto postupom. Pojem nesprávny úradný postup citovaný zákon bližšie nevymedzuje. Vo všeobecnosti pod ním treba rozumieť inú než rozhodovaciu činnosť štátnych orgánov, ale aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia, či už stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie.

15. Žalobca nesprávny úradný postup videl v tom, že prokurátor pochybil, ak podal voči nemu obžalobu aj za skutok, pre ktorý vo vzťahu k nemu ako obvinenému nebolo vznesené obvinenie.

16. Je potrebné uviesť, že štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorí priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát totiž nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Nesprávny úradný postup je možné tiež definovať aj tak, že ide o akúkoľvek činnosť, ktorá je spojená s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup je potrebné posudzovať z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Pod nesprávny úradný postup je možné tak subsumovať aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Právo domáhať sa náhrady škody sa musí priznať každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nesprávneho úradného postupu orgánu štátu a náhrada škody by mala predstavovať spravodlivé zadost'učinenie a zahŕňať i peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (ujmu morálnu).

17. Vznesenie obvinenia je najdôležitejším úkonom v začiatkovej fáze prípravného konania a jeho základný význam spočíva v tom, že sa začína viesť proti určitej osobe trestné stíhanie a určuje sa postavenie tejto osoby ako obvineného. Trestný poriadok v ustanovení § 234 uvádza, že trestné stíhanie pred súdom sa môže konať len na podklade obžaloby a túto je oprávnený podať len prokurátor. Podaním obžaloby, ktorú v konaní pred súdom zastupuje prokurátor, sa tak realizuje obžalovacia zásada, lebo trestné stíhanie pred súdom je možné len na základe obžaloby podanej prokurátorom. Prokurátor pred podaním obžaloby preskúma výsledky vyšetrovania a posúdi, či dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Obžaloba môže byť podaná len pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie. Prokurátor až do začatia hlavného pojednávania môže vziať obžalobu späť, vec sa tým vracia do prípravného konania a potom do úvahy prichádza už len odstúpenie od obžaloby. Medzi náležitosti obžaloby, okrem iného, je aj obžalobný návrh, v ktorom musí byť označený skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný. Obžalobný návrh je najdôležitejšou časťou obžaloby, pretože obsahuje skutok, ktorý musí byť zhodný so skutkom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia. Teda, prokurátor môže podať obžalobu len pre tento skutok, pričom nie je viazaný právnou kvalifikáciou skutku. Prokurátor môže na hlavnom pojednávaní oznámiť, že ustupuje od obžaloby v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe, následne súd oslobodí obžalovaného buď v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe (viď. § 237, § 239 Trestného poriadku). Je potrebné uviesť, že obžalobu možno považovať za jeden z najvýznamnejších procesných úkonov, pretože nám odčleňuje časť predsúdneho konania od časti konania pred súdom. Možno ju považovať za rozhodnutie sui generis, prípadne možno hovoriť, že ide o procesné rozhodnutie meritórneho charakteru, ktoré sa niekedy označuje za tzv. hybridné rozhodnutie, resp. kvázi meritórne rozhodnutia, ktoré rieši meritórne otázky, avšak nie je finálnym rozhodnutím. Ide vlastne o nejaké osobitné rozhodnutie prokurátora určené súdu, v ktorom je označený obvinený a skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie.

18. Medzi stranami sporu nebolo sporným, že zo strany prokuratúry došlo k nesprávnemu úradnému postupu, spočívajúceho v podaní obžaloby voči žalobcovi ako obvinenému aj za skutok, pre ktorý nebolo voči nemu vznesené obvinenie. Žalovaný uznal nesprávnosť postupu a žalobcovi sa za túto nesprávnosť aj na pojednávaní ospravedlnil.

19. Potom, čo sa stalo nespornou skutočnosťou, že postupom žalovaného došlo k nesprávnemu úradnému postupu, súd sa zaoberal ďalšími predpokladmi pre naplnenie predpokladov zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, t. j. vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

20. Žalovaný v rámci obrany tvrdil, že aj keď si je vedomý nesprávneho úradného postupu, je potrebné dôsledne odlišovať ujmu, ktorá žalobcu postihla v súvislosti s týmto pochybením, od ujmy, ktorá ho mohla postihnúť v súvislosti s komplexným trestným stíhaním, pretože voči žalobcovi sa ďalej viedlo trestné konanie aj za iný skutok vymedzený v obžalobe. Poukázal na to, že v rámci celého prípravného konania všetky úkony smerovali práve k skutku 2. obžaloby, argumentoval, že negatívne dôsledky, ktoré žalobca špecifikoval, viedli k celému trestnému konaniu, ktoré v konečnom dôsledku bolo právoplatne ukončené jeho zastavením z dôvodu premlčania. Dôvodil, že ak by mala byť žalobcovi priznaná nemajetková ujma v súvislosti s nesprávnym úradným postupom, poukázal na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z.

21. Súd je názoru, že nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup prokurátora bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie správneho úradného postupu a zistenie, že prokurátor tento postup nezachoval.

22. Závadné konanie, resp. nesprávny úradný postup začal podaním obžaloby voči žalobcovi aj za skutok, pre ktorý mu nebolo vznesené obvinenie zo dňa 19. 3. 2012. Prokurátor podal návrh voči súdu a upustil od obžaloby vo vzťahu k skutku v bode 1. obžaloby dňa 22. 3. 2016. K oslobodeniu obžalovaného žalobcu vo vzťahu k skutku 1. obžaloby došlo dňa 7.10.2019 rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T/38/2012. Teda nesprávny úradný postup vo vzťahu k žalobcovi trval cca 4 roky. V priebehu tohto konania došlo aj k právoplatnému ukončeniu celého trestného stíhania, trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu jeho premlčania – k vzneseniu obvinenia došlo po uplynutí premlčacej doby..

23. Podanie obžaloby prokurátorom aj za skutok, pre ktorý nebolo vznesené obvinenie, je porušením § 234 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ide o nesprávny úradný postup, resp. chybu prokurátora. Jedným z čiastkových práv obvineného na obhajobu je nepochybne aj jeho právo vedieť z čoho, z akého skutku, z akého trestného činu je obvinený, resp. obžalovaný. Právo obvineného vedieť z čoho je obvinený, t. j. vedomosť tak o skutku, ako aj o jeho právnej kvalifikácii možno vyvodiť z § 34, § 206, § 234, § 278 Trestného poriadku. Právo vedieť, z čoho je konkrétny subjekt obvinený vyplýva aj z § 69 Trestného poriadku, v ktorom je zakotvené právo strán konania, teda aj obvineného a niektorých iných subjektov, nahliadať do spisu tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom. Ide o právo, ktoré taktiež napomáha obvinenému k tomu, aby vedel z čoho je obvinený, a teda je nepochybne tiež súčasťou práva na obhajobu. Obvinený, resp. jeho obhajca sa štúdiom spisu môžu dôslednejšie pripraviť na výkon obhajoby. Právo obvineného poznať skutok, z ktorého je obvinený je nepochybne celkom zásadným pre realizáciu jeho obhajobných práv a pre kvalifikovanú realizáciu obhajoby ako takej. Len pokiaľ obvinený vie z čoho je obvinený - akého skutku, akého konania a s akým následkom sa mal dopustiť, môže sa obvineniu plnohodnotne brániť a navrhovať dôkazy a argumenty na spochybnenie tohto obvinenia. Súd v trestnom konaní môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu a súd však nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe (§ 278 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Skutok je základom celého trestného konania. Trestný poriadok tento pojem nedefinuje a podstatu skutku tvorí konanie páchatel'a a následok týmto konaním spôsobený, ktorý je relevantným z hľadiska trestného práva. Teda podstata skutku je určovaná účasťou obžalovaného na určitej udalosti popísanej v obžalobnom návrhu, v ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom.

24. V danom prípade nepochybne prokuratúra pochybila závažným spôsobom a žalobca ako obvinený neskôr obžalovaný sústreďoval svoju argumentáciu a predkladal dôkazy na vyvrátenie jeho obvinenia, a teda nie na obhajobu vo vzťahu k skutku, pre ktorý mu obvinenie vznesené nebolo.

25. Práve táto závažná procesná chyba spôsobila vo vzťahu k žalobcovi nielen porušenie ustanovení Trestného poriadku, v praktickej rovine spôsobila negatívne dôsledky do práv žalobcu garantovaných zákonom a Ústavou Slovenskej republiky. A tiež vnesla do života žalobcu značnú neistotu a umocnila jeho psychickú záťaž.

26. Žalobca argumentoval, že po podaní obžaloby sa nevedel psychicky vyrovnáť s tým, že je tu možnosť, že by mohol ísť do väzenia a v tom čase započal medikamentóznou liečbu vedúcu k jeho ukludneniu, resp. k zmierneniu psychickej záťaže. Argumentoval aj tým, že nastali problémy v jeho rodine, čo napokon viedlo k tomu, že s manželkou prestali zdieľať spoločnú domácnosť. Začal vnímať vo vzťahu k okoliu aj to, že ľudia sa mu začali vyhýbať. Dôvodil, že najviac nepríjemný pocit súvisel práve s možnosťou, že pôjde do väzenia, nevedel uvedené spracovať, absolvoval viaceré psychiatrické vyšetrenia a bol aj hospitalizovaný na psychiatrii, o čom súdu predložil aj dôkaz. Tieto psychické následky sa odrazili aj v oblasti pracovnej, v tom čase bol SZČO a keďže bol na tom psychicky veľmi zle, uvedené ho vyradilo aj z pracovnej činnosti. Tieto psychické problémy sa odrazili aj vo vzťahu k v tom čase maloletým deťom, keď sa im prestal venovať ako rodič – otec, stále pracoval s myšlienkou, že pôjde do väzenia, čo ho veľmi trápilo a nevedel tieto myšlienky spracovať a vyrovnáť sa s nimi.

27. Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu upravuje § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a priznáva poškodenému, ktorému

vznikla škoda nesprávnym úradným postupom právo na úhradu skutočnej škody a ušlého zisku, priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy, a to za súčasného splnenia dvoch podmienok: a) že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a b) že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku znením jeho odôvodnenia a pod.

28. Súd má zato, že nesprávny úradný postup žalovaného nepochybne znamená, a samo o sebe je, pre poškodeného žalobcu určitú imateriálnu ujmu. Na druhej strane však poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyvážanie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy.

29. Nemajetková ujma je kategóriou čisto subjektívnou, ktorú je možné preukázať iba so značnými obtiažmi, a preto vo svojej podstate súd neposudzuje súd neposudzuje formu a rozsah odškodnenia podľa toho ako sa poškodený cítil, ale či mal vzhľadom na všetky okolnosti dôvod cítiť sa byť na nehmotných hodnotách poškodený. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročné preukázateľné. Aj preto by bolo tiež v tomto prípade nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchov. Pri posudzovaní nárokov na zadosťučinenie na nemajetkovú ujmu treba mať na zreteli, že vznik nemajetkovej ujmy spravidla nemožno dokazovať, pretože prakticky ide o stav mysle poškodenej osoby. Ide o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby. Predovšetkým na dôstojnosti, cti, dobrej povesti, ale aj na iných hodnotách, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka, tiež na osobnej slobode, v súkromí, v rodinnom živote, zdraví a pod. V úvahách ohľadne výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je samozrejme potrebné vychádzať z náležite zisteného skutkového stavu, pokiaľ ide o kritéria, na ktoré je potrebné prihliadať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. ust. § 17 ods. 3. Je potrebné uviesť, že akokoľvek sa tieto parametre vymedzené v citovanom ustanovení odkrývajú sami o sebe, neposkytuje objektívny obraz o primeranej výške odškodnenia, nakoľko jednak nie sú exaktne merateľné a jednak medzi nimi a nemajetkovou ujmou nie je matematicky vyjadriteľná kvantitatívna súvislosť. Preto tieto kritéria rovnako ako aj iné skutočnosti ovplyvňujúce závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, v myšlienkovom procese pri stanovení primeranej výšky odškodnenia majú význam predovšetkým pri porovnaní s obvykle prisudzovanou výškou peňažných náhrad v obdobných prípadoch, ktoré je v sudcovskej úvahe obvykle jediným transparentným a objektívne preskúmateľným momentom.

30. Zadosťučinenie v peňažnej forme je v zákone upravené ako spôsob subsidiárny, nastupujúci vtedy, ak dostačujúcim prostriedkom nápravy sa nejaví samotné konštatovanie porušenia práva, resp. ak nie je možné nemajetkovú ujmu uspokojiť inak (typické v trestnom konaní, a to vo forme zmiernenia ukladaného trestu). To znamená, že aj v prípade, ak je žalobou uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, je súd povinný v spore skúmať, či nie je postačujúce poskytnutie zadosťučinenia len vo forme konštatovania porušenia práva. Zákon neuvádza v súvislosti s určením vhodnej formy zadosťučinenia žiadne okolnosti, podľa ktorých sa zadosťučinenie určuje. Aj pri úvahe o forme zadosťučinenia je preto potrebné vychádzať predovšetkým z kritérií uvedených v § 17 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu. V citovanom ustanovení sú síce vymenované viaceré kritériá, ale ide o výpočet len demonštratívny. Vzhľadom na rozmanitosť jednotlivých prípadov treba túto normu považovať za normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd vzhľadom na konkrétne okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie formy, resp. výšky zadosťučinenia.

31. Súd je názoru, že aj napriek tomu, že došlo zo strany povereného zamestnanca žalovaného k ospravedlneniu sa za nesprávny úradný postup, uvedené nie je postačujúce, t. j. samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu.

32. Nesprávny úradný postup a s ním súvisiaca ujma spočívajúca v neistote žalobcu ohľadne výsledku konania, t. j. ako bude rozhodnuté o obžalobe v prípade skutku, pre ktorý voči nemu nebolo vznesené obvinenie a obžaloba bola aj napriek uvedenému podaná, do života žalobcu, navyše zaťaženej trestným stíhaním, aj keď predmetom konania nebola náhrada škody voči štátu za nezákonné rozhodnutie, vniesol psychickú nepohodu, teda zasiahol do jeho zdravia - do jeho psychiky. Nemožno apriori vylúčiť, že tento následok sa ešte o to viac prejavil potom, čo došlo k nesprávnemu úradnému postupu, kedy sa žalobca práve ocitol v neistote, došlo k narušeniu jeho psychiky, k vyvolaniu pochybnosti o jeho bezúhonnosti. Práve psychická nepohoda ho ovplyvňovala aj v pracovnej činnosti,

ako aj vo vzťahu k jeho rodine, kedy žalobca stále narábajúc s myšlienkou, že pôjde do väzenia ho vyradovala aj z činnosti bežného charakteru. Žalobca v konečnom dôsledku sa nevedel vyrovať s touto myšlienkou, čo vyústilo neskôr aj v jeho ústavné liečenie v psychiatrickej nemocnici. Práve tento dôsledok, ktorý súd považuje za veľmi závažný, mal vplyv aj na jeho ukončenie pracovnej činnosti, mal vplyv aj na rozpad rodiny a v konečnom dôsledku viedol k jeho uznaniu invalidným. Žalobca po celý čas trestného stíhania, teda aj počas obdobia trvania nesprávneho postupu, pociťoval frustráciu, nevedel z psychického hľadiska spracovať svoje myšlienky vedúce k jeho možnému odsúdeniu, ktoré v konečnom dôsledku viedli k jeho psychickému poškodeniu.

33. Nesprávnym úradným postupom došlo tak nie len k porušeniu práv vo vzťahu k žalobcovi, ktoré sú upravené v Trestnom poriadku tým, že došlo k podaniu obžaloby aj pre skutok, pre ktorý nebolo voči nemu vznesené obvinenie, nemožno vylúčiť, že u žalobcu došlo aj k zásahu do jeho osobnostných práv. Uvedené malo dopad hlavne na jeho psychické zdravie. Už len to, že takýto stav trval 4 roky v rámci celého trestného stíhania, ktoré trvalo 9 rokov, toto obdobie nesprávneho postupu predstavovalo zvýšený pocit neistoty, zvýšený nápor na jeho psychické zdravie a vedie k záveru o priznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi.

34. Je potrebné uviesť, že už na prvom hlavnom pojednávaní dňa 16.4.2013 v rámci obhajoby obžalovaný žalobca, resp. jeho advokát namietal vykonávanie dokazovania aj za skutok, pre ktorý mu nikdy nebolo vznesené obvinenie, týkajúce sa skutku uvedeného v bode 1. obžaloby, na ktorú skutočnosť však prokurátor vôbec nereagoval, aj keď Trestný poriadok v ustanovení § 239 ods. 2 dáva možnosť prokurátorovi ustúpiť od obžaloby v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe, a následne súd obžalovaného oslobodí v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedený v obžalobe. Prokurátor upustil od obžaloby vo vzťahu k skutku v bode 1. obžaloby až dňa 22. 3. 2016.

35. Súd uzavrel, že priznanie peňažného zadostučinienia za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcovi vo výške 6.000 EUR je primerané a je tiež adekvátnym prostriedkom nápravy vzniknutej ujmy, zodpovedajúcej všeobecným predstavám spravodlivosti v pomere k peňažnej satisfakcie priznania v obdobných prípadoch vychádzajúcich z porovnateľných skutkových okolností.

36. Súd v prejednávacom prípade vzal do úvahy pochopiteľné pocity frustrácie žalobcu, ktoré viedli k psychickému poškodeniu, k psychickým následkom a tiež aj dĺžku trvania závadného stavu – trvajúca neistota v živote žalobcu. Zároveň prihliadal aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Do úvahy vzal aj ospravedlnenie žalovaného, avšak ani toto nebolo spôsobilé vzniknutú ujmu uspokojiť. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

37. Priznaná náhrada pritom, nech by bola akokoľvek vysoká, nemôže odčiniť následok, ktorý v živote žalobcu nastal. Cieľom poskytnutia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je snaha vyvážiť duševné utrpenie, ktoré žalobca preukázane zažíval, pričom bezpochyby každý iný obvinený a obžalovaný by sa takouto udalosťou cítil vážne dotknutý na svojich právach. Duševné útrapy spojené s prežívaním následkov nesprávneho úradného postupu spôsobeného v rámci trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo zastavením trestného stíhania, sa pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch posudzujú primárne z pohľadu priemerného človeka a prípadné zníženie či zvýšenie je možné odvinúť od preukázania okolností a jednotlivých kritérií.

38. Všetky uvedené následky predstavujúce nemajetkovú ujmu sú v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. Vzťah medzi príčinou – nesprávnym úradným postupom a následkami je priamy, bezprostredný. Teda nebyť nesprávneho úradného postupu, ktorý nastal v priebehu trestného konania, následky by nenastali.

39. Vo vzťahu k námietke žalovaného ohľadom rozlišovania, resp. diferencovania ujmy, ktorá mala žalobcu postihnúť v prípade nesprávneho úradného postupu od ujmy, ktorá ho mohla postihnúť v súvislosti s komplexným trestným stíhaním, pretože aj potom, čo vo vzťahu k skutku 1. obžaloby bolo trestné stíhanie uzavreté, vo vzťahu k žalobcovi sa viedlo trestné konanie aj za skutok 2. obžaloby, súd uvádza nasledovné: súd nepochybuje o tom, že celé trestné stíhanie na žalobcu vplývalo negatívne, a to vo všetkých jeho oblastiach. A práve to, že v rámci trestného stíhania došlo k nesprávnemu

úradnému postupu predstavovalo ďalšiu negatívnu záťaž pre psychiku žalobcu. Otázkou však je, či za takejto situácie je vôbec možné reálne rozlíšiť, oddeliť negatívne dopady plynúce napr. z viacerých súbežne prebiehajúcich zásahov do osobnostnej sféry. Súd je toho názoru, že nie je možné s istotou ustáliť, resp. odlíšiť, či len v dôsledku začatia trestného stíhania vo veci alebo, či v rámci neho spôsobeného nesprávneho úradného postupu, prípadne, či súbežne a kumulatívne v dôsledku viacerých trestných stíhaní, v akom rozsahu, resp. intenzite došlo k negatívnemu zásahu. Nemožno automaticky urobiť záver, že ak sa štát dopustil voči poškodenému nezákonného trestného stíhania a zároveň bolo, resp. je voči poškodenému súbežne začaté trestné stíhanie, prípadne v rámci trestného stíhania dôjde k nesprávne úradnému postupu, aby to automaticky vylučovalo zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú, či už nezákonným trestným stíhaním alebo nesprávnym úradným postupom. Ak by sme prijali takúto argumentáciu, jej prijatie by viedlo k absurdnému a neprijateľnému záveru, podľa ktorého za predpokladu, že aj ďalšie trestné stíhanie by bolo nezákonné, prípadne by došlo k ďalšiemu nesprávne úradnému postupu, súd by mohol (musel) zamietnuť žalobu v oboch konaniach o náhradu škody len preto, že nie je možné ustáliť príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a trestným stíhaním, resp. nesprávnym úradným postupom. Prijatie takéhoto záveru by viedlo k situácii, že by reálne existujúca nemajetková ujma ostala neodškodnená, čo je podľa názoru súdu neprijateľné.

40. Žalovaný žiadal, v prípade, ak ho súd zaviazne na peňažné plnenie, aby mu poskytol 30 dňovú paričnú lehotu pre nemožnosť splnenia peňažnej povinnosti v štandardnej 3 dňovej lehote z dôvodu viac stupňových schvaľovacích procesov úhrad z prostriedkov štátneho rozpočtu.

41. Podľa ust. § 232 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, (1) Vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútitel'nosti zákonnými prostriedkami. (2) Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. (3) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

42. Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni, pričom plynie od právoplatnosti rozsudku. Lehota na plnenie (tzv. paričná lehota) môže byť tiež rozhodnutím súdu predĺžená, ak to odôvodňujú konkrétne okolnosti prípadu, spravidla v prípadoch, keď je splnenie uloženej povinnosti v lehote troch dní objektívne nemožné. Predĺženie paričnej lehoty je indikované predovšetkým objektívnou nemožnosťou splniť súdom uloženú povinnosť v lehote troch dní. K hľadiskám, ktoré sú v tomto smere významné, patrí predovšetkým výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného a v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, osobné pomery strán. Záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený. Žiada sa zdôrazniť, že súd musí prihliadať nielen na pomery žalovaného, ale aj na záujmy žalobcu. V tejto súvislosti je tak nutné nepochybne aplikovať zásadu spravodlivosti uvedenú v článku 2 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Predĺženie paričnej lehoty musí súd odôvodniť, pričom prihliadne nielen na platobnú schopnosť dlžníka, t.j. jeho osobnú a majetkovú situáciu, ale aj na výšku dluhu a na právo veriteľa na riadne a včasné uspokojenie svojej pohľadávky v primeranej lehote, príp. aj na ďalšie relevantné okolnosti. Pri posudzovaní, či je opodstatnená dlhšia paričná lehota ako zákonná na splnenie uloženej povinnosti, súd berie do úvahy pomery povinného, jeho osobné, rodinné, majetkové, zdravotné a sociálne pomery, tiež (aj) pomery oprávneného, ako aj výšku priznaného plnenia.

43. Súd vyhovel žalovanému a poskytol mu 30 dňovú paričnú lehotu na plnenie. Dôvod, pre ktorý došlo k predĺženiu paričnej lehoty, je objektívna nemožnosť splnenia dluhu žalovaným v lehote 3 dni v súvislosti s viac stupňovými schvaľovacími procesmi úhrad z prostriedkov štátneho rozpočtu.

44. Premietnuc uvedené na daný prípad, žalovaný nesprávnym úradným postupom nielen porušil práva žalobcu ako obvineného, resp. obžalovaného vo vzťahu k jeho právam garantovaných zákonom a Ústavou Slovenskej republiky (právo na obhajobu), keď podal obžalobu aj za skutok, pre ktorý voči nemu nebolo vznesené obvinenie, ale aj v rámci celého trestného stíhania, ktoré trvalo 9 rokov, 4 roky bola v ňom umocňovaná neistota, bol vystavený väčšej psychickej záťaži, nehovoriac o tom, že prokuratúra nepostupovala a nevyužila zákonné možnosti na to, aby ihneď ako túto „chybu“ objavila, pristúpila

k jej odstráneniu. V danom prípade žalovaný závažným spôsobom pochybil a toto jeho pochybenie vyúsťujúce do nesprávneho úradného postupu v trvaní štyroch rokov nemôže ostať neodškodniteľné.

45. Podľa ust. § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Podľa ust. § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

47. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanému zo súdom priznanej sumy. Stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednávanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňoval (pôvodne si žalobca uplatňoval sumu 30.000 EUR). Žalobcu nemožno ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Súd v tomto prípade priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100 % zo sumy 6.000 EUR, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

48. V súvislosti s posudzovaním úspechu v konaní, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu, súd vzal do úvahy aj nález Ústavného súdu SR z 4. 2. 2021 sp. zn. III.ÚS 475/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, že „záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou“.

49. Súd považuje za nadbytočné citovať odseky nález, ktoré sa týkajú riešenia otázky priznávania trov konania v prípadoch, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu.

50. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že spoločným menovateľom situácií, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy všeobecného súdu alebo od znaleckého posudku, je z pozície strán sporu počiatočná nepredvídateľnosť výsledku konania o výške uplatneného nároku, čo zároveň tieto situácie kvalitatívne odlišuje od ostatnej sporovej agendy, keď žalobca vie spoľahlivo kvantifikovať výšku svojho nároku. Z uvedeného vyplýva, že kritérium predvídateľnosti výsledku rozhodnutia všeobecného súdu žalobcom sa javí byť rozhodujúce pri úvahe medzi aplikáciou zásady úspechu v jej všeobecnom význame, keď sa miera úspechu vo veci zisťuje v závislosti od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, a jej redukovanej významovej podobe, keď sa za úspech považuje už úspech v základe nároku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice (§ 355 ods. 1, § 362 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nestranným procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z.).